

Finansdepartementet
via høringsportal

Vår dato:

08.05.2017

Høring - NOU 2017: 4 Delingsøkonomien - muligheter og utfordringer

NHO Reiseliv viser til Delingsøkonomiutvalgets rapport NOU 2017:4 Delingsøkonomien – muligheter og utfordringer som ble sendt på høring 7.februar 2017, med høringsfrist 8.mai samme år. NHO Reiseliv vil i det følgende komme med våre innspill.

Utviklingen innen digital teknologi er positiv. Digitaliseringen har allerede revolusjonert reiselivsnæringen innenfor områder som markedsføring, bookingløsninger og annen gjestekommunikasjon. De siste årene har Airbnb og andre plattformbaserte reiselivskonsepter vokst seg store internasjonalt. Slike aktører bidrar til et større mangfold i reiselivsnæringen, blant annet ved at gjesten får mer å velge i. Når både nye og etablerte aktører jobber for å tiltrekke seg besøkende, vil markedet øke deretter, og forhåpentligvis bidra til ytterligere vekst for norsk reiseliv.

Samtidig er det avgjørende at aktører innenfor samme marked, også opererer etter mest mulig like spilleregler – spesielt med tanke på innbetaling av skatt og rapportering av statistikk. Slik er det ikke i dag. Delingsøkonomien skaper dermed konkrete utfordringer som myndigheter må utforme klare lover og regler for å løse.

NHO Reiseliv mener at delingsøkonomiutvalgets rapport peker på flere viktige momenter. Spesielt vil vi fremheve forslaget om opplysningsplikt til skattemyndighetene og statistikkmyndighetene for plattformsselskapene som det viktigste, og som det haster at politikerne følger opp.

Delingsøkonomiaktører innenfor reiselivsnæringen

I Norge er det i hovedsak innenfor overnattingbransjen det har etablert seg delingsøkonomiaktører, hvor den desidert største aktøren er Airbnb som opererer med en sentral digital booking-plattform på linje med hotellbransjen. I Bergen var det i 2016 registrert 1900 Airbnb verter, hvor av hver utleieenhet kan ha flere rom. Til sammenligning var det i utgangen av 2016 4500 hotellrom i Bergen. Altså er nesten hvert tredje kommersielle rom i Bergen fra Airbnb. Det tilsvarer størrelsen på de største hotellkjedene vi har i Norge. På overnattingsområdet er det avgjørende å følge opp med oppdatert regelverk da veksten har eksplodert mange steder, og har skapt konflikter i mange av Europas byer.

I tillegg er det innenfor restaurantbransjen kommet flere nye aktører, men som per i dag er relativt små i Norge. Eksempler på disse er Resterant, EatWith og Meal Sharing. Innenfor opplevelsessegmentet er det etablert noen aktører innenfor guiding, i hovedsak byguiding. Disse

er i et begrenset omfang enn så lenge, men det vil være viktig å følge utviklingen i de ulike bransjene videre. Dette understreker og behovet for at reguleringene som kommer må være enkelt å overføre til nye plattformsselskaper som dukker opp.

I 2016 var det ca. 430 000 gjester til Norge som benyttet seg av Airbnb, hvor gjennomsnittet for oppholdet var tre netter. Det vil si at det var ca. 1,3 millioner Airbnb-overnattinger i 2016. Til sammenligning var totalt antall kommersielle overnattingsdøgn i Norge 33, 1 millioner i 2016. Det vil si at Airbnbs andel var på i underkant av fire prosent av alle kommersielle overnattinger. Tilsvarende tall for 2015 var ca. to prosent, altså har de hatt en betydelig vekst, og tallene de neste årene vil nok ligge langt over disse nivåene, særlig i de største norske byene. Dette vil påvirke etablerte overnattingsaktører og arbeidsplasser i mye større grad enn det som er tilfelle i dag. Vi ser en utvikling i at det er enkeltaktører som har opptil flere leiligheter som leies ut på Airbnb, og flest i de store byene, som allerede har et boligpress. NRK hadde en sak om dette i november 2016, [saken kan leses her](#).

Krav om skatteinnbetaling og statistikkrapportering

Reiselivsnæringen er en av de største sysselsettingsmotorene i næringslivet, med vekst i antall arbeidsplasser når andre næringer bygger ned. I 2016 var reiseliv den næringen med høyest sysselsettingsvekst i private næringer, med en vekst på 3,3 %. Etablerte aktører innenfor næringslivet generelt, og reiselivet spesielt, har en rekke lover og krav de skal følge. Noen av disse regelverkene faller delingsøkonomiaktører utenom, eventuelt at det er vanskelig å kontrollere om de faktisk følger det. Det er lovgivning, skatte- og avgiftsplikt, registrering og tillatelser, statistikkrapportering, sikkerhet, ansattes rettigheter, forbrukerrettigheter og hensyn til nabolag.

Delingsøkonomiutvalget foreslår en opplysningsplikt for plattformer om utleie og betalte tjenester. Dette støtter NHO Reiseliv. Vi mener at plattformene må pålegges en plikt til å levere tall over omfanget av økonomien til skattemyndighetene og overnattingstall til SSB. Norske myndigheter bør sette dette som et krav til norske, og internasjonale plattformsselskaper. Dette for å forhindre en utvikling med store "skattefrie hoteller" uten fast ansatte og lokale arbeidsplasser - som fører til avvikling av tradisjonelle aktører som både betaler skatt, forholder seg til tilsyn og følger fremforhandlede tariffavtaler. Ifølge [en artikkel i Financial times, Tax, not tech, gives Airbnb advantages in UK](#), gjør lavere utgifter til skatt at Airbnb kan tilby sine gjester lavere priser enn hotellene. Det er altså ikke teknologien, men skatteunndragelsen som forårsaker veksten. De beregner at rundt en tredjedel av gjesterabatten kan tilskrives en lavere skatteregning. Dette er en urimelig konkurransevridning.

Dagens ordning som går utpå at når man leier ut mindre enn halvparten av en bolig man selv bor i er skattefritt, fungerer. Det innebærer at flere boliger gjøres tilgjengelig både for studenter og for turister. Det er ikke her veksten i overnattingstilbudet er. [En studie viser at ca. 80 prosent](#) av Airbnb-leilighetene i fire storbyer i Europa (Amsterdam, London, Berlin og Paris), er det ingen som bor i, det vil si at veksten i Airbnb er i næringssegmentet. Det er viktig med et klart skille for når en utleier blir næringsdrivende, og skal beskattes for dette. Vi viser i den sammenheng til uttalelsen fra Skatteetaten hvor de i en konkret henvendelse om kontinuerlig korttidsutleie av to leiligheter, mente at dette var næringsvirksomhet og dermed skulle beregnes personinntekt, samt

at det normalt vil være merverdiavgiftspliktig. NHO Reiseliv er derfor enig med utvalget om at det per i dag ikke er nødvendig å innføre utleiebegrensende tiltak av boligpolitiske hensyn, men vil fremheve viktigheten av å få en oversikt over omfanget, gjennom en rapporteringsplikt av omfanget av utleie, slik som utvalget foreslår.

Alle overnattingsbedrifter er i dag pliktet til å levere tall om antall overnattinger, gjestenes nasjonalitet o.l. til SSB. Dette for å gi en nasjonal statistikk som sier noe om reiselivsnæringens utvikling. Internasjonale overnattingsaktører innen delingsøkonomien, som Airbnb, er i dag ikke pliktet til å levere en slik statistikk, til tross for at de i realiteten er "verdens største hotellkjede". Dette fører til at tallene til SSB er mangelfulle, og ikke viser den totale overnattingsstatistikken. Både for myndighetene og næringen selv er det av vesentlig interesse å se på utviklingen av den totale reiselivsnæringen, inkludert delingsøkonomi-aktører. NHO Reiseliv stiller seg bak utvalgets forslag om at delingsplattformene må levere data til statistikkformål bl.a. knyttet til inntekter og registrering av gjester, gjestedøgn mv., og følgelig at SSB må få de nødvendige hjemler til dette formålet.

Mest mulig like spilleregler

Norsk reiselivsnæring har som ambisjon å fortsette å vokse, og ta en enda større del av det internasjonale markedet. Digitalisering og bruk av teknologi er en vei å gå for å få det til. Aktørene innen reiselivsnæringen må jobbe sammen, og delingsøkonomiaktørene er en del av dette. Det er avgjørende at aktører i samme marked følger de samme spillereglene, og at dette følges opp av myndighetene. Mest mulig like konkurransevilkår mellom etablerte og nye aktører må være et mål, samtidig som man skal tilrettelegge for innovasjon, og ikke regulere den bort. Mindre byråkrati og mer forenkling for alle vil være en nøkkel.

Det er viktig at myndighetene følger opp raskt, og at delingsøkonomiutvalgets forslag om opplysningsplikt nå gjennomføres. 2017 bør være året der tiltakene iverksettes, gjerne med Norge og Norden som foregangsland i Europa.

Vennlig hilsen
NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold
Administrerende direktør

Ingjerd Gilhus
Næringspolitisk fagsjef